

Regeringskansliet, Justitiedepartementet, Enheten för
lagstiftning om allmän ordning och säkerhet

Diarienummer:
IMY-2023-9066

Ert diarienummer:
Ju2023/01567

Datum:
2023-10-17

Yttrande över Vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser (Ds 2023:17)

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) har granskat förslaget huvudsakligen utifrån myndighetens uppgift att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter.

IMY lämnar följande synpunkter.

Uppgifter om den övervakades position (7.8.3)

En felaktig tillämpning av bestämmelsen i 30 § i förslaget till lag om vistelseförbud kan riskera att leda till en kontinuerlig övervakning av en enskilds geografiska position i realtid eller i efterhand utan den enskildes kännedom. För att säkerställa att bestämmelserna i 30 § inte tillämpas felaktigt vill IMY lyfta fram behovet av utbildning av personal samt tydliga tillämpningsföreskrifter på området.

Enligt 31 § i lagförslaget om vistelseförbud får uppgifter från den elektroniska övervakningen bevaras i högst två månader och ska därefter omedelbart förstöras. IMY anser att det bör regleras vilken myndighet som ska besluta om förstöring respektive verkställa sådana beslut samt att beslut om förstöring och intyg från verkställighet av förstöring ska dokumenteras. Det bör vidare övervägas om det ska införas en skyldighet för Polismyndigheten att underrätta ansvarig åklagare om att materialet har förstörts. Den eller de myndigheter som ska ansvara för beslut om respektive verkställighet av förstöring bör inrätta rutiner som säkerställer att uppgifter från den elektroniska övervakningen förstörs i rätt tid.

Känsliga personuppgifter i yttranden från socialnämnden (7.11.2)

Enligt 13 § i lagförslaget om vistelseförbud ska socialnämnden på begäran av åklagaren eller Polismyndigheten lämna yttrande i fråga om den person mot vilken förbudet avses gälla. Yttrandet ska innehålla uppgifter som är "av betydelse för utredningen av frågan om vistelseförbud". Känsliga personuppgifter om exempelvis hälsa kan i det sammanhanget komma att lämnas till polis och åklagare enligt promemorian. IMY vill understryka vikten av att socialnämnden gör noggranna prövningar av om känsliga personuppgifter är nödvändiga och relevanta i varje enskilt ärende. Vidare bör Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten och socialnämnderna utveckla samarbetsformer för att säkerställa att känsliga personuppgifter inte sprids från socialnämnden till polis och åklagare i onödan.

Postadress:
Box 8114
104 20 Stockholm

Webbplats:
www.imy.se

E-post:
imy@imy.se

Telefon:
08-657 61 00

Femårig gallringsfrist i belastningsregistret bör övervägas (7.12)

Beslut om vistelseförbud ska enligt förslaget registreras i belastningsregistret och gallras efter 10 år. Eftersom det i praktiken är relativt vanligt att arbetsgivare begär att arbetsökande ska visa upp eller överlämna ett fullständigt utdrag ur belastningsregistret anser IMY att det bör övervägas om gallringstiden för personer under 18 år i stället ska vara fem år i likhet med vad som gäller för tillträdesförbud.¹ IMY ser en risk för att en 10-årig gallringsfrist kan innebära oproportionerliga konsekvenser för enskilda. T.ex. kan en person som har omfattats av ett vistelseförbud vid 15, 16 eller 17 års ålder, och som under efterföljande år inte gör sig skyldig till någon brottslighet, få det svårt att komma in på arbetsmarknaden under så lång tid som 10 år efter beslutet om vistelseförbud.

En tidsbegränsad lagstiftning bör övervägas

IMY anser att det bör övervägas om förslaget – som innebär att enskildas rörelsefrihet får begränsas, att enskildas geografiska position får övervakas och att personuppgifter kommer att behandlas i ökad utsträckning av socialnämnder, polis, åklagare och domstolar, utan att personen i fråga behöver vara misstänkt för ett konkret brott – ska tidsbegränsas för att lagstiftaren ska ges möjlighet att utvärdera behov, effektivitet och proportionalitet.

Detta yttrande har beslutats av enhetschefen Jonas Agnvall efter föredragning av juristen Elisabeth Hedborg.

Jonas Agnvall, 2023-10-17 (Det här är en elektronisk signatur)

¹ Jfr prop. 2004/05:77 s. 56.